

อนุสารวัฒนธรรมวลศิลป์ ๐๔

ณ มิถุนายน ๒๕๕๘ แรม ๐๔ ค่ำเดือน ๙
อนุสารรายครึ่งเดือน คินเคือนเพ็ญและคินเคือนมิด

อ่านเพื่อประจักษ์ชีวิต ลิขิตเพื่อไคร่ครวญตน

ลำดับบทความในอนุสาร ๐๔

- ๑. งานเขียนรางวัลวรรณศิลป์ เรื่อง เดือนและดาว
- ๒. คอด้มนั้ ดมหายใจจับปากกา ตอน เป็นเพื่อน
- ๓. คอด้มนั้ ธรรมะคือคุณากร ตอน สิ่งทีควรแก่มนุษย์
- ๔. คอด้มนั้ ธรรมกวี

{ ธรรมวรรณศิลป์ มี ๒ นัยยะสำคัญ

{ หนึ่ง วรรณศิลป์ที่ส่งมอบความดี ความงาม และความจริงแก่ผู้อ่านและสังคม
สอง วรรณศิลป์ที่ขัดเกลาจิตใจและชีวิตผู้ประพันธ์นั่นเอง }

อนุสารธรรมวรรณศิลป์ จึงประกอบด้วย ข้อชวนคิด และ ข้อชวนเขียน

เผยแพร่โดย

ศูนย์การเขียนเปลี่ยนชีวิต สถาบันธรรมวรรณศิลป์

www.facebook.com/khianpianchiwit

www.youngawakening.org/write4life

อ่านฉบับก่อนหน้าได้ที่

<http://youngawakening.org/write4life/?cat=50>

(ภาพปกงานอ่านบทกวีธรรมวรรณศิลป์ ประจำปี ๒๕๕๔)

อนุสารธรรมวรรณศิลป์ ฉบับที่ ๔ แรม ๑๔ ค่ำเดือน ๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

งานเขียนรางวัลธรรมวรรณศิลป์

ประจำปี ๒๕๕๗ ถึง ๒๕๕๘ หัวข้อ ความทุกข์กับชีวิตของฉัน

เดือนและดาว

‘คนเรามีวันนี้ได้ เพราะสิ่งที่เราได้ทำไว้ในเมื่อวาน’ คุณครูบอกกับผม ไม่สิ กับคนทั้งห้องด้วย น้ำเสียงภาคภูมิใจ ซึ่งเมื่อพิจารณาดูดีๆ แล้วสิ่งที่ครูพูดก็แน่นอนว่ามันจะต้องเป็นเช่นนั้น ไม่ต่างอะไรจากการพูดว่า ‘พระอาทิตย์จะต้องขึ้นทางทิศตะวันออก’ เลยสักนิด ส่วนเหตุผลที่รองรับก็แสนจะง่ายดาย ลองนึกดูสิ ไม่ใช่ เพราะว่ามันเป็นทิศตะวันออกพระอาทิตย์จะต้องไปขึ้นทางนั้นเสียหน่อย แต่เพราะพระอาทิตย์ไปขึ้นทางนั้นต่างหากจึงทำให้มันถูกเรียกว่า ‘ทิศตะวันออก’ ถ้าหาก ‘พรุ่งนี้’ พระอาทิตย์เกิดไปขึ้นทางทิศตะวันตกของ ‘วันนี้’ ทิศทางนั้นมันก็จะกลายเป็นทิศตะวันออกของวัน ‘พรุ่งนี้’ ไปโดยปริยาย และมันก็เหมือนกันไปหมด ไม่ว่าจะเป็น ‘มื่ออดีตจึงมีปัจจุบัน’ ‘มีเมื่อวานจึงมีวันนี้’ ‘มีต้นน้ำจึงมีแม่น้ำ’ เพราะฉะนั้นฉันจึงสรุปว่าสิ่งที่คุณครูกล่าวออกมาก็เป็นเพียงการนำเอา ‘ตรรกะ’ สามัญธรรมดามาเรียบเรียงใหม่ให้มันดูดีขึ้นก็เท่านั้นผมคิด แต่ถึงกระนั้นผมกลับรู้สึกติดใจบางสิ่งบางอย่าง อะไรที่มีความหมายในประโยคอันเรียบง่ายแต่กลับสะท้อนจิตใจของผมอย่างเข้าอย่างแรง ผมหันไปรอบตัวโดยอัตโนมัติ ได้เห็น ได้ยิน และรู้สึกท่ามกลางผู้คนมากมายที่ผ่านมาและผ่านไป นี่ผมกำลังมีความสุขอยู่ชั้นหรือ ผมถามตัวเองโดยที่ในใจก็รู้คำตอบดี

นึกถึงเรือสำราญที่ภายในบรรจุผู้โดยสารไว้มากมายมหาศาล เป็นเรือลำใหญ่ที่เร่งเครื่องยนต์จนเกิดเสียงดังน่ารำคาญ เป็นเจ้ายานพาหนะที่พร้อมจะออกตัวทุกเมื่อขอเพียงคำสั่งจากกัปตันหนุ่มผู้องอาจ เธอลองคิดดูสิ จะเป็นอย่างไรเล่าหากเจ้าเหล็กประกอบอันโอฬารนี้ออกตัวไปโดยที่ไม่สามารถจะดึงสมอขึ้นมาได้ บางทีเครื่องยนต์ของมันอาจจะพัง ไม่ก็แยกออกเป็นชิ้นๆ หรือดีที่สุดก็คงเดินทางไปด้วยความเชื่องช้ารอวันที่น่ามันจะหมดไป สิ่งที่ผมอยากจะบอกก็คือมันก็ไม่ต่างจากหัวใจของผม ที่ถูกบางสิ่งบางอย่างถ่วงไว้ ไม่อาจจะออกตัว ไม่อาจจะก้าวเดินต่อไปได้

‘แล้วทำไมไม่ดึงมันขึ้นมาเสียล่ะ’ เธอถามผมด้วยใบหน้าที่งุนงงสงสัยและแม่จะบ้ายเบี่ยงสักเท่าไร เธอก็ยังเซ้าเซี่ยไม่เลิก ทำให้ผมรู้สึกใจอ่อน ทั้งนี้ทั้งนั้นใจจริงก็อยากตอบกลับไปว่าเรื่องมันทั้งยาวและหน้าเบื่อ คงไม่คุ้มค่าที่จะมาเสียเวลาฟังหรอก แต่ผมก็ได้แต่คิดเมื่อเห็นเธอทำตาปริบๆอยู่อย่างนั้น คงจะเสียเวลาเปล่าหากจะยังคงคือดัง ผมที่หมดหนทางจึงได้แต่ถอนหายใจ ‘ถ้าเบื่อก็อย่ามาว่าฉันนะ’ แล้วพุดออกไป สักนิตหนึ่งคงไม่เป็นไรหรอกมั้ง จะยอมเล่าให้ฟังสักส่วนหนึ่งก็ได้ บอกเล่าตำนานชีวิตอันมีดมนของชายคนหนึ่งที่ไม่เคยเล่าให้ใครที่ไหนฟังมาก่อน แล้วก็โปรดเมื่อฟังจบแล้วก็เก็บมันไว้เป็นความลับด้วยละ ยัดมันเข้าไปในลิ้นชักที่ลึกที่สุดของเธอ แล้วโยนลูกกุญแจทิ้งไปอย่าให้ใครได้รู้จากเธอเป็นอันขาด ผมทิ้งท้ายแล้วทอดสายตาดูออกไปไกลแสนไกล

ผมจำมันได้แม้จะไม่ได้อาจะจำเลขสัณนิศแต่ก็จำได้ เหมือนกับเวลาที่เราผลอดตัวใส่ชุดขาวไปงานศพ ก็ต้องขอโทษนะที่ต้องยกตัวอย่างแบบนี้ เพียงต้องการจะบอกว่าถึงจะไม่อยากจำแต่มันก็ฝังลึกลงไปเอง เหมือนรดน้ำบนดินที่แห้งกรังมันก็ยังลงซึมเข้าไปโดยที่เจ้าดินไม่ได้ขอ มันเป็นภาพของขวิดแก้วที่แตกกระจายเป็นเศษซากอยู่บนพื้น เสียงโวยวายดังระงมไปทั่วบ้านหลังน้อยและหยคน้ำตาอุ่นๆที่ไล่ไปตามใบหน้า บนเตียงเล็กๆมีผมที่กำลังปาดน้ำตาครั้งแล้วครั้งเล่าจนหลังมือเปียกชุ่ม จนหยคน้ำตาแห้งเหือดไปเหลือเพียงเสียงสะอื้นในลำคอ ตอนนั้นผมคงจะอายุสักประมาณแปดขวบหรืออาจจะน้อยกว่านั้น วันนั้นพ่อกับแม่ทะเลาะกันตั้งแต่เช้า ปลุกผมให้ตื่นจากความฝันแต่ไม่อาจจะกล้าเคลื่อนไหวเพราะความกลัว ผมนอนฟังเรื่องราวต่างๆ คำสบถ เสียงกันคำ ผสมกันมั่วแต่ก็ได้ใจความ “พ่อไม่รักแม่แล้ว” โดยมีเสียงของพ่อพยายามจะปฏิเสธข้อกล่าวหาแต่ก็ไม่เป็นผล แม่ไม่ฟังจะอย่างไรก็ไม่ฟัง ชู่จะทิ้งพ่อแล้วจะเอาผมไปด้วย การถกเถียงเริ่มดุเดือดจนถึงระดับหนึ่ง เสียงแก้วแตกก็ดังขึ้น

‘เกิดอะไรขึ้น’ เสียงของเธอขัดจังหวะการเล่าเรื่องของผม และยังทำให้สมาธิของผมมุ่งเป้าไปสนใจที่ใบหน้าของเธอ มันดูอธิบายยากแต่ก็น่าสนใจ คุณกลับคล้ายว่าจะเป็นส่วนผสมที่ลงตัวระหว่างความตกตะลึงและความลึนระทึก ผมบอก讓她ทำใจเย็นๆแล้วนั่งลงก่อน ซึ่งเธอก็ยอมทำตามแต่โดยดีไม่มีการทักท้วงราวกับเด็กที่ยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ได้ฟังตอนต่อไปของนิทานเรื่องโปรด ‘ก็แค่บวมๆนะ’ แน่แน่นอนว่าผมหมายถึงพ่อ และสิ่งที่ทำก็คงเป็นขวิดแก้วขวิดที่แตกนั้นเอง โชคดีที่มันไม่แตกจนใบหน้าของพ่อแตกกลับไปแตกบนพื้นแตกเป็นเสี่ยงๆไม่มีชิ้นดีหลงเหลือ แตกไปพร้อมๆกับหัวใจของเด็กน้อยคนหนึ่งที่ไม่กล้าลุกจากเตียง

‘ทำไมมันถึงเป็นอย่างนั้น’ เธอถามแบบกล้าๆกลัวๆ ดูเหมือนจะสงสารผมขึ้นมาบ้างแต่ก็อย่างว่า เธอก็ยังเป็นเธอที่ช่างสงสัยคนเดิม ฉันไม่แปลกใจกับคำถามนั้นเลยสักนิด แต่จะบอกว่าความจริงฉันก็ไม่อยากบอกใครหรอกนะ แต่เธอคงนอนไม่หลับแน่หากไม่ได้ฟัง ฉันถอนหายใจอีกครั้ง ฟังมาขนาดนี้เธอคงจะรู้แล้วใช่ไหมว่าครอบครัวของฉันมีสภาพเป็นอย่างไร จะว่าแย่ไหมก็มีคนที่แย่กว่าเลวร้ายกว่าอยู่เป็นภูเขาเลากา แต่ที่ฉันคิดกลับต่างออกไป ฉันคิดว่าแย่มากหรือน้อยมันก็คือแย่ อยู่ทางฝั่งนั้น ฝั่งที่ ‘ไม่ดี’ คงจะข้ามเส้นกันไปสักประมาณเศษอนุสารธรรมวรรณศิลป์ ฉบับที่ ๔ แรม ๑๔ ค่ำเดือน ๗ พ.ศ. ๒๕๕๘

สามในสี่ของเท้า แต่จะยังงัยมันก็ถือข้ามมาแล้ว ได้เห็นแล้ว จมดิ่งลงไปทั้งตัว พาลให้รู้สึกหนาว สักพักมันก็เริ่มชิน เริ่มจะไม่กลัวหรือร้องไห้ ก็พวกเขาเล่นทะเลาะกันจนมันแทบจะเป็นเรื่องธรรมดาหลังอาหารสามมื้อ ถ้าจะร้องไห้ ทุกครั้งน้ำตาก็คงหมดตัว พอผ่านไปสักพักมันก็เลยพอจะรับมือกับความรู้สึกต่างๆ ได้มากขึ้น เริ่มคิดว่าตนเองจะเอง เข้มแข็งขึ้น คิดว่าตัวเองจะไม่เป็นไร

จนกระทั่งวันหนึ่งวันที่ครึ้มฟ้าครึ้มฝน ผมและพ่อเดินจับมือกันเดินไปตามท้องถนน ยังจำได้แม่น ‘ไปนั่งรถเล่นกันไหม’ เขาบอกมาอย่างนั้น ก่อนที่พ่อจะขับรถพาผมออกมาออกมาไกลแสนไกลจากสถานที่ที่ผมเรียกว่าบ้าน พอรถจอดลงในที่ๆ ไม่รู้จัก เราหยุดอยู่หน้ารั้วสีขาวบานใหญ่ยักษ์

‘ปั้งปอง’ พ่อเอื้อมมือไปกดออกดอกที่หน้าประตู แล้วรอ รออย่างใจจดใจจ่อ อยากรู้ว่าพ่อรออะไร ผมที่ตอนนั้นยังเป็นเด็กคิดขณะมองรอยยิ้มที่ไม่อาจสะกดกลืนของพ่อ เพียงไม่กี่วินาทีต่อมา ประตูเปิดออก เผยให้เห็นร่างของผู้หญิงอีกคนหนึ่งยืนอยู่ พวกเขาทั้งสองเริ่มทักทายและคุยกันอย่างสนิทสนม ก่อนที่พ่อจะแนะนำผมให้ เธอรู้จัก เธอยิ้มแล้วหันมาทักทาย ส่วนผมก็ไหว้ตอบแล้วเราก็ก้าวเข้าไปนั่งบนโต๊ะ คุยอะไรกันไปเรื่อย กินอะไรอีกนิดหน่อย

เธอเป็นคนสวย สวยเสียจนเด็กน้อยยังต้องแอบมอง แน่แน่นอนว่าด้วยสายตาอันบริสุทธิ์ ตอนนั้นผมรู้สึกเข้ากับเธออย่างบอกไม่ถูก เธอดูเหมือนอารมณ์ขันและยิ้มให้อยู่ตลอดเวลา จนผมนึกชอบเธอขึ้นมาแต่ติดอยู่ตรงที่ว่า ‘เธอเป็นใครกัน’ ไม่ใช่ชื่อแต่เป็นตัวตนของเธอ ผมแทบจะยังไม่รู้จักเธอเลยตอนนี้ก็ขอให้เป็น ‘เพื่อน’ ละกันผมคิดแค่นั้นจนกลับบ้าน แล้วคืนนั้นผมก็ได้รับความจริง

มันช่างน่าเจ็บปวด เธอคือ ‘คนไม่ดี’ แม่พูดด้วยน้ำเสียงสะอื้น คืนนั้นแม่ที่บ้านร้องไห้ใหญ่ กอดผมและพร่ำบอก ‘เธอคือคนไม่ดีๆ เรามีกันแค่สองคนๆ’ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ส่วนผมบอกตามตรงว่าอยากจะอาเจียน รู้สึกสะอิดสะเอียนไปทั้งลำคอ ไม่อยากเชื่อว่าพ่อจะทำอย่างนี้กับผม ผมโกรธและเกลียดเขาขึ้นมาในทันทีแต่แม่จะโกรธ สิ่งที่กรีดหัวใจของผมเป็นชิ้นๆ กลับไม่ใช่เรื่องที่พ่อทำแต่มันคือคำพูดของแม่ ‘เรามีกันแค่สองคน ช่างพ่อเขาเถอะ’ ผมเกลียดมันยิ่งกว่าคำพูดใดๆ บนโลกนี้ จนแม่จะผ่านมาสแสนนานแต่พอนึกถึงมันในใจก็อี๊ดอ๊ดขึ้นมาทุกที ต้องการอะไรจากคำพูดนั้นผมเคยคิดอยากจะถาม ต้องการให้ผมทำอะไร ให้ผมเกลียดพ่อขึ้นหรือ

มันเป็นคำคืนที่ยากลำบาก ไม่อาจข่มตาหลับ ไม่อาจหยุดความเจ็บปวดที่กำลังทำลายฉันจากข้างใน ตกตึกมาๆ แม้ก็หลับแล้วแต่ผมยังตื่น ผมแทบจะเป็นบ้า ‘เธอคือคนไม่ดี’ จุ้นเหรอ ผมว่าไม่ใช่ ผมได้ค้นพบความจริงว่าอันที่จริงแล้วรอบๆ ตัวของผม ‘ไม่มีใครดีเลยสักคน’

เป็นอย่างไรบ้างเรื่องราวของฉัน เธอเบื่อกันไหมผมพูด เธอสำหวั สักเกตว่าดวงตาคู่นั้นรินน้ำเล็กน้อย เธอพยายามจะปกปิดแต่มันก็ไม่เป็นผล แล้วจู่ๆเธอก็หันมากล่าวคำขอโทษ ‘ที่ที่ต้องทนเล่าเรื่องแย่ๆ’ ผมมองไปที่เธอ แล้วสำหวั เธอไม่ได้คิดจะขอโทษทำไม ผมถามแต่เธอไม่พูดเอาแต่เช็ดน้ำตา คงเป็นเพราะความเก๋กคของผมหรืออะไรไม่ทราบแต่กลับทำให้รู้สึกว่าการช่างน่ารักเหลือเกิน มากเสียจนไม่อาจทนไหวอยากจะให้เธอร้องมากขึ้นไปอีก ‘จะว่าไปก็ยังมียกเรื่องนี้นะ’ ผมเกริ่นนำ ทันทีที่ทันใดเธอก็รีบเข้ามาห้าม เธอมีมาปิดปากผม หลังจากที่ขลุมนแคะมือคู่นั้นอยู่พักใหญ่ ‘ไม่อยากฟังจริงๆเธอ’ ผมก็ลองແหย่ ส่วนเธอก็ทำหน้าเหยเกเหมือนจะร้องไห้ คงอารมณ์กำลังจะอยากฟังหรือเกรงใจผมดี เราจึงตากันสักพักใหญ่แล้วเธอก็เอามือลง ใบหน้าดูมีสมาธิเป็นอย่างมาก ผมยิ้มให้เธอแล้วบอกไปว่าผมไม่เป็นไรหรอก

ยามเย็นที่อุ่นวาย การจราจรบนถนนคับคั่งราวกับไม่มีที่ว่างเหลืออยู่บนผืนแผ่นดินนี้ พวกเราสามคน พ่อ แม่ ลูก กำลังจะกลับบ้าน ผมจำไม่ค่อยได้ว่าเราไปไหนกันมาจริงๆเพียงแต่ว่าพวกเรามีความสุข ผมที่นั่งเบาะหลังรู้สึกได้จากรอยยิ้มของพ่อและแม่ที่คุยกันอย่างสนุกสนาน พร้อมในใจก็ภาวนาอย่าให้อะไรมาพรากความสุขนี้ไปจากเราอีกเลย เพียงเท่านั้นเอง เชื้อใหม่ล่ะว่าตัวผมนี่เองแหละที่เป็นคนทำลายมันลงเองกับมือ

‘อันนี้ของใครหรือครับ’ ปากเล็กๆเอื้อนเอ่ยขณะที่มือขวาก็ยกกระเป๋าเครื่องสำอางขึ้นมาจากเบาะ ผมไม่รู้จริงๆว่ามันเป็นของใคร มีความสุขมากเกินไปจนประมาทเลินเล่อ และเพียงเท่านั้นบรรยากาศรอบๆตัวก็เปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังเท้า ราวกับว่าภาพที่ความสุขของครอบครัวที่ผมเฝ้ามองตลอดเป็นเพียงแค่ภาพลวงตา พวกเขาเริ่มอาละวาดเหมือนสัตว์ร้าย ไม่สนใจเลยว่าผมก็อยู่ตรงนั้นด้วย พายุโหมกระหน่ำไปทั่วรถคันเล็กๆเสียงดังตะคอกตะโกนกังวานไปมา แล้วผมก็ร้องไห้แต่คราวนี้ไม่ใช่เพราะกลัวแต่เป็นเพราะความเสียใจ ‘เราทำอะไรลงไป’ เด็กสิบขวบถามตัวเองนับร้อยนับพันครั้ง ค้างมือสองข้างขึ้นมาปิดหูทั้งที่มันก็ไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้น การทะเลาะวิวาทดำเนินต่อไปในรถคันเล็กที่ตอนนี้จอดสนิทอยู่ริมทาง จนในที่สุดเสียงประตูเปิดออกก็ดังขึ้นแล้วพ่อก็เดินออกจากรถไป เพียงแค่เห็นเบาะที่ไร้คนนั่งหัวใจของผมก็หายไปครึ่งหนึ่งทันที ผมมองไล่หลังพ่อไปสุดลูกหูลูกตา มันค่อยๆเล็กลงเรื่อยๆเรื่อยๆจนแทบจะกลายเป็นจุดกลางท้องถนนอันกว้างใหญ่ แม่ร้องไห้ออกมาเบาๆ ดึกว่าผมคิดหน่อยเพราะหัวใจที่เหลือเพียงครึ่งเดียวของผมกำลังแตกเป็นเสี่ยงๆ ผมคิดใช้ไหมที่ทำให้แม่ต้องร้องไห้ ผมคิดใช้ไหมที่ทำให้พ่อเดินหนีไป วินาทีนั้นผมรู้ตัวในทันทีว่าผมทำใจไม่ได้ถ้าผมจะเป็นคนทำลายทุกอย่างเสียเอง ผมเปิดหน้าต่างอย่างรีบร้อน เปิดออกไปหวังจะพูดอะไรสักอย่าง ทั้งที่ในหัวตอนนั้นไม่มีอะไรสักอย่างแต่รู้สึกว่าการไม่พูดตอนนั้น ผมจะต้องเสียพ่อไปจริงๆ และขณะที่เปิดยังไม่กว้างสักเท่าไหร่นั้น ผมตะโกนออกไปสุดเสียง ดังลั่นดังเสียจนคนที่เดินอยู่บนทางเท้าสะดุ้งโหยง แต่ผมไม่สนใจอะไรอีกแล้ว ‘ได้โปรดอย่าไป’ ได้โปรดกลับมา...

ผมหลับตาพร้อมกับสวดลมหายใจ กลิ่นหอมของแชมพูฟุ้งไปทั่วจมูก ไม่รู้ว่าตั้งแต่เมื่อไหร่ที่เธอเข้ามาอยู่ในอ้อมกอด เธอกอดผมและผมจึงกอดเธอกลับ รู้สึกอุ่นๆที่หน้าอกนิดหน่อย สงสัยว่าผมจะแก้งเธอแรงเกินไปสินะ ผมพูดขอโทษเบาๆที่ข้างหูก่อนจะจูบหน้าผากของเธอเบาๆเป็นการไล่โทษ เธอไม่ตอบอะไรแปลว่ายังโกรธอยู่ มันทำให้ผมนึกขึ้นได้ว่าผมเคยทรمانแค่ไหนและเสียใจที่ตัวเองเกิดมาเพียงใด ผมมันเป็นเหมือนโซ่ที่ล่ามพอกับแม่ไว้ด้วยกัน เป็นโซ่ที่พวกเขาไม่อาจทำลายมันได้ เพียงคิดเท่านั้นใจผมก็แทบจะขาด อยากตายๆไปซะให้พ้นจะได้ปลดปล่อยทุกคนที่ต้องมาติดอยู่ในบ่วงนี้แต่ก็ไม่เคยกล้าพอ ผมมีดลับมีดซ่อนมือแต่ก็ไม่เคยมีแรงที่จะกด ทำให้ต้องใช้ชีวิตอยู่กับความรู้สึกผิดบาปเรื่อยมา

‘อย่าไปไหนนะ’ เสียงของเธอเบามากแต่ผมก็ยังพอได้ยิน ผมลูบผมที่ยาวไปจนถึงกลางหลังของเธอแล้วพยักหน้า จะไม่ไปไหนหรอกผมสัญญา ผมบอกไปแล้วว่าผม ‘เคย’ คิด ชีวิตของผมเปลี่ยนไปแล้วตั้งแต่วันที่ผมตะโกนเรียกพ่อในวันนั้น หลังจากนั้นพวกเขาก็พยายามที่จะปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น กลายเป็นพ่อแม่ที่ดีที่สุดคู่หนึ่ง แต่กลับกันผมดันเป็นฝ่ายที่ไม่สามารถปล่อยวางได้เสียเอง ภาพเหล่านั้นยังคงวนเวียนอยู่ในสมองจนไม่อาจจะให้อภัย ก็อย่างว่าเป็น ‘สมอ’ ที่ไม่อาจเอาขึ้นจากน้ำ ทั้งที่ทุกอย่างกำลังไปด้วยดีแต่จิตใจที่มีมดก็ไม่เคยเปลี่ยนไปจนทุกวันนี้

พระอาทิตย์ลับขอบฟ้าคงถึงเวลาอันควรที่เธอจะกลับบ้านได้แล้วผมพูดกับเธอด้วยน้ำอย่างอ่อนโยน ในใจก็แอบหวังๆอยู่บ้างว่าพ่อของเธอจะเล่นงานผมแน่ถ้าเห็นเธอในสภาพนี้ เธอเอาน้ำออกมาจากอกของผมปาดคราบน้ำตาแล้วลุกขึ้นอย่างรวดเร็ว ผมมองเจ้าหญิงที่มุกยังคงแดงเหมือนลูกศรเฮอร์รี่ด้วยความเป็นห่วง กลัวว่าเรื่องของผมจะไปทำให้เธอคิดมากหรือเปล่า แต่ก่อนที่จะทันได้ถามอะไรมือข้างนั้นก็ยื่นเข้ามาใกล้ทั้งที่สีหน้าเธอยังคงบึ้งตึงเป็นภาพที่ขัดกันเสียเหลือเกิน ผมจับมือข้างนั้นแล้วรู้สึกได้ถึงความนุ่มที่เกินจะบรรยาย แล้วเสียงที่หวานก็เอ่ยขึ้น ‘ชอบแก้งเราอะ นิสัยเสีย’ เธอบอกกับผม

‘ก็เธอน่ารักดีนี่ น่าแก้งมากเลย’ ผมกวนกลับ ทำให้เธอจินตนาการน้อย

‘พอแล้วๆ คิดว่าพูดอย่างนี้แล้วจะยกโทษให้หรอก โกรธมาก จะกลับบ้านแล้ว’ โคนงอนเสียแล้วแย้เลย เหือ ผมถอนหายใจเป็นครั้งที่สามของวัน ก่อนจะลุกขึ้นแล้ว ดัดเครื่องนุ่งแล้วลอยละล่องออกไปกลางท้องทะเล เท่าที่เธอจะพาผมไป

โดย วันวาน

คอลัมน์ ลมหายใจจับปากกา

โดย ' เลิศ อนุรักษ์ '

“เป็นเพื่อน”

หายใจเข้า ลมหายใจคือมิตรผู้หล่อเลี้ยง

หายใจออก ลมหายใจโบกมืออำลา ย้อนกลับสู่ทางของมัน

เนื้อหาแรกของการอบรมการเขียนเขียนยาและการเขียนพัฒนาชีวิต ของสถาบันธรรมวรรณศิลป์ คือการดำรงอยู่กับบันทึกและการเขียนฉันทมิตร

เมื่อเราดำรงอยู่ร่วมกันด้วยความรู้สึกเช่นนี้ เราย่อมก่อเกิดความรู้สึกไว้วางใจ สร้างพื้นที่ชีวิตด้วยตนเอง แม้แรกพบยังมีผูกพัน ใจยังไม่อาจต่อใจ อาจรู้สึกยากและลำบากบางสิ่ง มีอาจยังไม่พร้อมแทนใจ บันทึกอาจยังไม่พร้อมเข้าใจ

ไม่เป็นไร ค่อยๆ เข้าหาเช่นมิตรใหม่ เจกเช่นเราหายใจเป็นครั้งแรก ดื่มน้ำทุกสิ่งเข้ามา และระบายทุกสิ่งออกไป วางการตัดสินใจไว้ข้างกาย ดำรงอยู่กับมิตรอย่างที่เขาเป็น

ให้ทุกการเขียนเป็นดังการหายใจครั้งแรก ดูแลมิตรแท้เพื่อนเก่า ประหนึ่งเราเพิ่งรู้จักกัน

หายใจเข้า เราทำความรู้จักมิตรคนนี้ หากเราเก้อเขินต่อบันทึก ยิ้มให้กับตัวเราที่เก้อเขิน และความสับสนใหม่ที่กำลังผุดผิ

หายใจออก ในการสอนหรือการอบรม ผมมักแนะนำให้ผู้เรียนลองทำความรู้จักการเขียนในมุมมองตนเอง และมุมมองของเพื่อน ลองเล่าให้เขาหรือเธอรับฟังเสมือนหนึ่งผู้ที่เราจะเล่าทุกสิ่งได้เสมอ เขาผู้รับฟังเราอย่างลึกซึ้ง เขาที่จะเป็นเพื่อนเราอย่างไร้เงื่อนไข

แน่นอน เราอาจมีเงื่อนไขต่อเพื่อนคนนี้อยู่บ้าง เพราะมีเด็กน้อยที่กลัวเกรงอยู่ในใจเรา มีความระแวงต่อความแปลกหน้าต่อกัน สิ่งเหล่านี้ก็มีคุณ ทำให้เราระวังต่อกัน เพื่อนเก่ายาวนานย่อมง่ายผิดใจหรือเกี้ยวจนได้ เพราะคำพูดเล็กน้อย หรือการกระทำอันน้อยนิด

ขณะที่เราต้องการการยอมรับอย่างไพศาล เสมือนลมหายใจที่ไร้ขอบเขต ด้านหนึ่งในตัวเราก็กักตัวเองไว้ ในเงื่อนไขนานาต่อความสัมพันธ์ เรามีสนามอากาศไม่รู้ขอบเขต แต่เรากลับขีดเส้นให้ร่างกายหายใจได้นิดเดียว หายใจเข้าสู่อุบัติ เราอนุญาตให้เพื่อนคนนี้นำใจใส่เข้ามาเพียงใด เข้ามาสู่กายใจเราได้ลึกพอสงบพอหรือเปล่า

หายใจออก เราก็งอแง

เมื่อเราจะเขียนเพื่อบ่มเพาะหรือเปลี่ยนชีวิตเราในทางที่ปรารถนา เราต้องเริ่มต้นจากการผูกสัมพันธ์กับการเขียน การรักษาคิดต่อกันและการทูลถามหัวใจมิตรช่วยสืบสายใยระหว่างกันได้ฉันใด การเขียนหรือบันทึกสม่ำเสมอช่วยสร้างความสัมพันธ์กับการเขียนได้ฉันนั้น เมื่อรู้จักกันดีแล้ว แม้เพียงเพิ่งพบประสพตาเรื่องราวก็พรุ้งฟู

สำหรับการเขียนเพื่อเยียวยาชีวิตแล้ว ผมในฐานะครูย่อมเห็นว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนแต่ละคนต่อสมุดบันทึกหรือการเขียนของเขาหรือเธอ สะท้อนความสัมพันธ์ที่มีต่อตัวเอง การกลับมาหาคุณบันทึกด้วยการเทคนิคสนทนาหรือบอกเล่าความรู้สึกต่อการเขียน ย่อมบอกไปเงื่อนไขสายใยในหัวใจและพื้นที่ชีวิต ทั้งแง่สิ่งที่เป็นและที่โหยหา

เราลองให้ออกาสนี้ ทักทายลมหายใจฉันเพื่อนแรกพบ ถนอมและใส่ใจ วันเวลาที่ล่วงเลยเราทอดทิ้งไม่ใยดีเขาเพียงใด เราเองกำลังทอดทิ้งตัวเองมากเพียงนั้น สายใยในตัวเราคนเมืองประบางและขาดสลายลงมากทุกที ในสังคมที่แสงร้ายลงทุกปี

กลับมาหาการเขียนและบันทึกใหม่ เสมือนเพื่อนต่างภพ มิตรคู่ใจ ผู้ซึ่งไร้เงื่อนไขใดใดต่อเรา แม้เราจะไม่มีความกลัวอยู่บ้างก็ตาม ขอให้เราและเขาหรือเธอช่วยเหลือกัน ดูแลสายใยในตัวเราและความกลัวที่มีอยู่นี้

หายใจเข้า เราจะกลับมาหาตัวเองเช่นมิตร หายใจออก เราเข้าใจความกลัวที่เรามีต่อความสัมพันธ์ต่างๆ

แบบชวนบันทึกสำหรับผู้มุ่งหวังเขียนเพื่อตนเอง

ลองเขียนบันทึกคุยกับคุณสมุคบันทึกหรือการเขียน ตั้งชื่อให้เขาหรือเธอเสียหน่อย ลองทักทายเขาเช่น
เราเพิ่งรู้จักกันเป็นครั้งแรก เราเห็นคุณการเขียนหรือบันทึกเป็นเช่นใด มีสิ่งใดที่เราจะร้องขอและสัญญาต่อกัน

หายใจเข้า ผ่อนคลาย ลองส่งยิ้มให้คุณการเขียนหรือบันทึก ยิ้มน้อยๆ นี่กำลังสะท้อนกลับมาหาเรา

หายใจออก ขยับบันทึกมาอีกหน้าหรือบรรทัดใหม่ ให้คุณการเขียนหรือบันทึกตอบกลับเราบ้าง วางใจเรา วาง
สมองเรา ให้การเขียนนำทาง ความกลัวหรือความยากอาจบังเกิด ยิ้มทักทายเขาเช่นกัน เรากำลังเริ่มสื่อสารกับ
บันทึกและการเขียน รวมทั้งตัวเราเองในวิถีทางใหม่

คอลัมน์ ธรรมะคือคุณากร

โดย คุณัชญ์

“ สิ่งที่ควรแก่มนุษย์ ”

ปฐกา

เราจะต้องทำอะไร มนุษย์จึงจะได้รับสิ่งที่ดีที่สุด ซึ่งมนุษย์เราควรจะได้รับ?

วิชันนา

ทุกวันนี้เราประสบเหตุการณ์มากมายในชีวิตประจำวัน อีกทั้งการสื่อสารด้วยเครื่องมือสมัยใหม่ยิ่งทำให้กระแสแห่งโลกยุคนี้เคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง ส่งต่อถึงกันได้อย่างรวดเร็ว จนหลายๆ ครั้งเราอาจหลงลืมคำถามที่ว่า ‘ สิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตของเราจริงๆ มีอะไรบ้างเล่า? ’

หลายครั้งที่เดียวที่เราเฝ้าแต่ประมาทและพลั้งเผลอ อาจเป็นด้วยกระแสแห่งโลกพาไป และใจเราเองที่เข้มแข็งไม่พอ จนยอมตกเป็นทาสของกิเลสตัณหา ยอมให้เขาจูงเราไป ยอมให้เขาบังคับเรา เขาใช้งานเราโดยไม่สมควร เสียชาติเกิดไปอีกหนึ่งชาติ ‘ เราจะใช้โอกาสที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ให้คุ้มค่าที่สุดได้อย่างไร? ’

ผู้ตั้งคำถามย่อมเป็นผู้ตอบคำถามนั้นได้ด้วยตนเอง ด้วยเหตุว่าเวลาในชีวิตเรายังลดน้อยถอยลงเรื่อยๆ ขอให้พวกเราทุกคนประกอบการเจริญสติอยู่เสมอ ให้สตินี้เป็นเสมือนเพื่อนแท้ของเรา เขาสามารถตอบทุกคำถามที่เราสงสัยได้อย่างแน่นอน

ปริญาตายก่อนตาย

“ปริญาตายก่อนตาย” ใครได้รับ
เป็นอันนับ ว่าจบสิ้น การศึกษา
เป็นโลกุตตร์ หลุดพ้น เหนือโลกา
หยุดเวียนว่าย ล้นสังสาร-วัฏฏ์วน
ปริญา แสนสงวน จากสวนโมกข์
คนเขาว่า เขกโยก ไม่เห็นหน
ไม่เห็นดี ที่ตรงไหน ใครสัปคน
รับเอามา ค่าปน กันทั้งเมือง
นี้แหละหนา “ปริญาตายก่อนตาย”
คนทั้งหลาย มองดู ไม่รู้เรื่อง
เขาอยากอยู่ ให้เด่นดัง มั่งมีเหลือ
เขาเลยเถิด ว่าเราชวน ให้ด่วนตาย

พุทธทาสภิกขุ

{
ปริญญากำหนดรู้ความทุกข์ เพื่อดับไฟแห่งกิเลส
}